

Διασφάλιση της ποιότητας της ιατρικής πληροφορίας στο Διαδίκτυο

Γκουνταβά Ευφροσύνη

Ποιότητα της πληροφορίας και Internet

Ποσοστά χρήσης

Η.Π.Α. 69.6% (79% αναζητούν ιατρική πληροφορία)

Αυστραλία 54.1%

Ευρώπη 38.2%

Πρόβλημα ποιότητας στα παραδοσιακά μέσα δημοσίευσης

Στο Διαδίκτυο ευνοούνται περισσότερο οι αμφιλεγόμενες απόψεις και στάσεις

Ποιότητα στην ιατρική πληροφορία σημαίνει τεκμηριωμένες πηγές αναφοράς (evidence-based information)

Ιατρική πληροφορία

- Φύση της ιατρικής πληροφορίας-προβληματική
- ορολογία
- νεώτερες ανακαλύψεις που αναιρούν άλλες
- διαφωνίες μεταξύ ειδικών
- ανορθόδοξες απόψεις κάποιων ερευνητών
- διαφορετικές συστάσεις ισχύουν σε διαφορετικές χώρες
- Επίδραση της κακής πληροφορίας δύσκολο να μετρηθεί

Ακαταλληλότητα της πληροφορίας

- Επιδημιολογία της πληροφορίας (infodemiology)
έρευνες που ασχολούνται με τη μελέτη των αιτιών του προβλήματος που έχει σαν σκοπό να βοηθήσει τους χρήστες να πάρουν σωστές αποφάσεις

Παραδείγματα ερευνών που αποδεικνύουν την ακαταλληλότητα

- 2003 στις Η.Π.Α ιστοτόποι 26 παιδιατρικών νοσοκομείων
- Ιταλία το 80% δεν αναφέρει πότε έγινε η τελευταία ανανέωση, 7.4% φέρουν πιστοποίηση
- 21 Διαδικτυακοί τόποι με θέμα την κατάθλιψη
- 50 ιστοτόποι με θέμα την σκολίωση
- Έρευνα Διαδικτυακών τόπων με θέμα τη δυσλειτουργία της πέψης
- 169 Διαδικτυακοί τόποι με θέμα την κήλη μεσοσπονδυλίου δίσκου

Χρήστες

- Επαγγελματίες από το χώρο της υγείας (γιατροί, νοσηλευτές...)
- Επιστήμονες από το χώρο των επιστημών της ζωής (βιολογία, γενετική..)
- Προγραμματιστές και άνθρωποι που σχετίζονται με την παροχή-διαχείριση πληροφορίας
- Φοιτητές αντίστοιχων ειδικοτήτων

Απόψεις των χρηστών για την ποιότητα

- Ακαδημαϊκά επιστημονικά έντυπα-ανησυχία
- Εκλαϊκευμένα έντυπα- άγνοια
- Υπερεκτίμηση των ικανοτήτων που έχουν
- Σύγχυση μεταξύ εντοπισμού της πηγής και αξιολόγησης (φοιτητές πανεπιστημίου Michigan)
- Κριτήρια αξιολόγησης το ένστικτο, η εμπειρία και η κοινή λογική

- Δυνατότητα ανάγνωσης και κατανόησης

Προσεγγίσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας

- Αρχές και κώδικες
  - Ευρωπαϊκή Ένωση- 'Ποιοτικά κριτήρια Διαδικτυακών Τόπων'
  - Health on the Net Foundation
  - American Medical Association
- Τρόπος εφαρμογής ποικίλος
- Κόστος χαμηλό

Εργαλεία βαθμολόγησης

- Βαθμολογούν την πληροφοριακή πηγή βάσει κριτηρίων
- Εφαρμογή σειρά ερωτήσεων όπου κάθε θετική απάντηση ισοδυναμεί με ψηλή βαθμολογία και ψηλή ποιότητα
- Εργαλείο DISCERN : γνωστό από έντυπες πηγές-χρηματοδοτείται από το Εθνικό Σύστημα Υγείας της Βρετανίας (NHS)- δεν λαμβάνει υπόψη του καθόλου το σχεδιασμό και την εμφάνιση, αλλά το περιεχόμενο

Ψηφιακές σφραγίδες –ετικέτες- σήματα εμπιστοσύνης

- Έχουν δημιουργηθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς οι οποίοι παρέχουν το σήμα τους, τη σφραγίδα ή το λογότυπό τους σε άλλους οργανισμούς ή μεμονωμένους χρήστες
- Πρότυπα μεταδεδομένων πρώτης γενιάς (δεν είναι δυναμικά και θεωρούνται ευπαθή σε περιπτώσεις αντιγραφής και παράνομης χρήσης- παράδειγμα το λογότυπο του HoN)
- Πρότυπα δεύτερης γενιάς (είναι δυναμικά και χρησιμοποιούν σχήματα XML και RDF, ενσωματώνοντας και ποιοτικά μεταδεδομένα –παράδειγμα το εργαλείο HIDDEL του MedCERTAIN)

Άλλες προσεγγίσεις διασφάλισης τη ζποιότητας

- Η πιστοποίηση έχει μεγάλη παράδοση στο χώρο των υπηρεσιών υγείας. Ο είναι ένας ανεξάρτητος οργανισμός που προωθεί την ποιότητα ανανεώνοντας τα πρότυπά του κάθε τρία χρόνια.
- Πύλες (OMNI – BUBL)
- Μηχανές αναζήτησης (TRIP Database)
- Χρήση πρωτοκόλλων αναζήτησης (πρωτόκολλο των δέκα βημάτων του Sheffield)
- Εργαλεία αυτόματης αξιολόγησης
  - Automatic Quality Assessment (AQA)
  - PageRank – Google (όχι μόνο για ιατρική πληροφορία)

Κριτήρια

- Αξιοπιστία πηγής
- Περιβάλλον πληροφορίας και δήλωση αρχικής πηγής
- Επικαιρότητα
- Σχετικότητα / χρησιμότητα
- Ακρίβεια
- Κατάταξη της πληροφορίας – ιεραρχία
- Περιορισμοί στη χρήση
- Παραλείψεις
- Διαφάνεια
- Σχεδιασμός
- Μηχανισμοί ανατροφοδότησης

Σύγκρουση απόψεων και λύσεις

- Διαφωνία: ο οποιοσδήποτε έλεγχος παραβιάζει του φιλοσοφία του ανοιχτού δικτύου
- Προβλήματα : δεν υπάρχει συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων
- Έλλειψη αξιόπιστων εργαλείων
- Συστήματα ευπαθή π.χ. το λογότυπο του HoN
- Αξιολόγηση επισφαλής αφού το περιεχόμενο αλλάζει
- Τεράστιο και δαπανηρό έργο (100.000 ιατρικοί ιστότοποι)
- Συνειδητοποίηση καταναλωτών

Λύσεις

- Συμμετοχή των χρηστών στη δημιουργία των εργαλείων και διάδοση των αποτελεσμάτων από τους ίδιους
- Δημιουργία τοπικών δικτύων με συνεργαζόμενα ιδρύματα (web of trust)
- Συνεργασίες για εξεύρεση κοινής 'γλώσσας' για την περιγραφή και κατάταξη της πληροφορίας
- Παραδείγματα :
  - College of Physicians - Η.Π.Α.
  - Azalea Project- Ιταλία
  - RRSA (Research Readines Self-Assessment) - Η.Π.Α

Συμβολή βιβλιοθηκών και βιβλιοθηκονόμων

- Επίπεδο βιβλιοθήκης:
  - εκπαίδευση χρηστών
  - αξιολόγηση βάσει της τεκμηριωμένης βιβλιοθηκονομίας
  - χρήση των 6 ερωτημάτων (ποιος, γιατί, τι, που, πότε και πως)
- Δημιουργία ποιοτικών μεταδεδομένων και γνώση των τεχνολογιών του Σημειολογικού Ιστού. Συνεργασία με άλλες ειδικότητες για τη δημιουργία εργαλείων που θα ανταποκρίνονται στις νέες ανάγκες εκμεταλλευόμενα τη γνώση που έχουν οι άνθρωποι των βιβλιοθηκών αφού αντιμετώπισαν τα ίδια προβλήματα πολύ πριν το Διαδίκτυο